

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22110 - Psicologia de l'Educació i Acció Tutorial / 2
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Rosa Isabel Rodríguez Rodríguez (Responsable) rosabel.rodriguez@uib.es	11:30	12:30	Dijous	10/09/2018	08/02/2019	B105/ Guillem Cifre
	14:00	15:00	Dijous	11/02/2019	10/07/2019	Vr. Estudiants/ Son Lledó
Rocío Salas Moreno rocio.salas@uib.es	19:00	20:00	Dimarts	11/09/2018	19/02/2019	B105/ Guillem Cifre

Contextualització

Psicologia de l'Educació i Acció Tutorial constitueix una assignatura obligatòria en els estudis d'Educació Primària, té un caire generalista, centrat clarament en factors propis dels processos d'ensenyament-aprenentatge des de la perspectiva psicològica.

Es troba situada en el segon curs del grau de Mestre de Primària, i més concretament en el primer semestre.

Pel que fa a la seva contextualització, l'assignatura **Psicologia de l'Educació i Acció Tutorial** forma part del mòdul: "Aprenentatge i desenvolupament de la personalitat", i més concretament es troba dins la matèria: "Desenvolupament de la personalitat i processos d'aprenentatge", juntament amb l'assignatura "Psicologia del desenvolupament en l'edat escolar".

En aquest context és on s'entenen els continguts bàsics de l'assignatura **Psicologia de l'Educació i Acció Tutorial**, adreçats a:

- * Conèixer els processos d'aprenentatge i els processos instructius, amb especial atenció a les variables implicades (els factors interpsicològics i els factors intrapsicològics).
- * Introduir-se en l'àmbit de l'acció tutorial des de la perspectiva del mestre de primària, com a eina fonamental en els processos d'intervenció, planificació i disseny de plans d'actuació, en relació als processos d'ensenyament-aprenentatge.

Requisits

L'assignatura "Psicologia de l'Educació i Acció Tutorial" no té requisits bàsics.

Guia docent

Recomanables

Es recomana que l'alumnat hagi cursat prèviament l'assignatura de "Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar" del primer curs de la titulació.

Competències

Específiques

- * Comprendre i analitzar els processos d'aprenentatge relatius al període 6-12 en el context familiar, social i escolar (1.1.1) .
- * Mostrar una actitud de valoració i respecte cap a la diversitat de l'alumnat, qualsevol que siguin les condicions o característiques d'aquest, i promoure aquesta mateixa actitud entre aquells amb qui treballi més directament (1.1.8) .
- * Conèixer els fonaments de l'educació primària, la seva relació interdisciplinària, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics relacionats amb el procés d'ensenyament i aprenentatge (1.2.2) .
- * Analitzar i comprendre els processos educatius, a l'aula i fora de l'aula, relatius al període de 6-12 anys (1.2.3) .
- * Organitzar, dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent a l'aula, d'acord a l'anàlisi dels contextos i espais formatius del centre i de l'entorn (1.2.6) .
- * Analitzar el llenguatge educatiu i precisar la terminologia i conceptes bàsics en relació al terme "educació" (1.2.7) .
- * Conèixer les teories educatives contemporànies i la seva vigència en les pràctiques institucionals actuals (1.2.8) .
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i el rol docent com a facilitador (1.2.10) .
- * Abordar problemes de disciplina, així com altres situacions conflictives del centre i de l'aula (1.2.11) .
- * Promoure el treball i l'esforç individual i cooperatiu (1.2.12) .
- * Promoure accions d'educació en valors i cultura de convivència que permetin actituds de respecte, afecte i acceptació dirigides cap a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, que afavoreixin les relacions interpersonals positives, l'autoestima i el desenvolupament emocional de l'alumnat (1.2.13) .
- * Conèixer les funcions de tutor i orientador en relació a l'educació familiar en el període 6-12 (1.3.2) .
- * Relacionar l'educació amb el medi, i cooperar amb les famílies i la comunitat i institucions i altres entitats relacionades amb la infància (1.3.3) .
- * Facilitar la comunicació entre escola i família (1.3.5) .
- * Conèixer l'evolució històrica de la família, els diferents tipus de famílies, estils de vida i educació en el context familiar actual (1.3.7) .
- * Desenvolupar actituds que afavoreixin la relació, participació i comunicació de la família en la vida dels centres (1.3.9) .

Genèriques

- * Capacitat d'anàlisi i síntesi (4.1.1) .
- * Capacitat d'organització i planificació (4.1.2) .
- * Capacitat de gestió de la informació, documentació i comunicació (4.1.4) .
- * Habilitats comunicatives i lingüístiques (4.2.3) .
- * Assumir la dimensió ètica i deontològica pròpia de la funció docent, i actuar conseqüentment (4.2.4) .
- * Capacitat de crítica i autocrítica (4.2.5) .
- * Capacitat de treball en equip (4.2.6) .
- * Aprenentatge autònom (4.3.1) .
- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/ .

Guia docent

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts temàtics de l'assignatura *Psicologia de l'Educació i Acció Tutorial* es treballaran des de la vessant teòrica i també pràctica, i és a través d'aquests continguts i de la metodologia de feina pertinent que es pretén donar resposta a les competències esmentades abans. En aquest sentit, la proposta temàtica és la següent:

Continguts temàtics

Tema 1. L'acció tutorial. Conceptes bàsics

- 1.1. Orientació i acció tutorial.
- 1.2. Pla d'acció tutorial (PAT).

Tema 2. Conceptes bàsics de la Psicologia de l'Educació.

- 2.1. Definició i objecte d'estudi.
- 2.2. Concepte d'aprenentatge.
- 2.3. Principals models d'aprenentatge i la seva aplicació a l'àmbit educatiu.

Tema 3. Factors del procés d'ensenyament-aprenentatge.

- 3.1. Factors intrapersonals.
- 3.2. Factors interpersonals i socioambientals.

Tema 4. L'aprenentatge. Teories I

- 4.1. Teoria i aplicació del conductisme al procés d'ensenyament-aprenentatge.

5. L'aprenentatge. Teories II

- 5.1. Teoria i aplicació del cognitivisme al procés d'ensenyament-aprenentatge.

Metodologia docent

En aquests apartats es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes i els continguts temàtics indicats.

L'alumnat haurà de treballar, de forma habitual, diferents documents (escrits i audiovisuals), els quals seran un element clau en la construcció del coneixement.

S'exposarà el contingut teòric dels temes a través de classes teòriques (grup gran), seguint diversos textos i lectures de referència que serviran per a fixar els coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes classes donaran pas a classes pràctiques (grup mitjà) en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a diverses situacions a partir de resolució de problemes, comentaris de textos, exposicions en grup, etc. La professora proposarà la realització d'activitats de treball en grup i/o individual.

Guia docent

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne/a, l'assignatura fa ús de la plataforma de Campus Extens, dedicada a l'ensenyament flexible i a distància, incorporant la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant l'eina de teleeducació Moodle l'alumne/a tindrà a la seva disposició una comunicació en línia i a distància amb la professora, un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet, propostes de pràctiques de treball autònom, de caire individual o grupal, etc.

Volum de treball

A la següent taula es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i de treball no presencial (o autònom) planificat i la seva equivalència en crèdits europeus o ECTS (1 crèdit ECTS= 25 hores de treball de l'estudiant).

Així i tot, en el calendari de l'assignatura (plataforma virtual), s'indicarà l'organització de les sessions de pràctiques presencials i també les sessions de presentacions de treballs.

Activitats de treball presencial (2,18 crèdits, 54,5 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	<p>Les classes setmanals respondran a diferents tipus de dinàmiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> * exposició de continguts * debat en grup sobre els documents de treball <p>Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes teòriques a partir de la discussió en grups reduïts, la posada en comú dels diferents punts de vista sorgits de les explicacions de la professora i d'haver treballat els diferents materials complementaris proposats.</p> <p>La finalitat és la d'oferir a l'alumnat una visió general i coherent dels elements bàsics dels diferents temes del programa.</p>	30
Classes pràctiques	Pràctiques d'aula	Grup mitjà (M)	<p>Els alumnes posaran en pràctica els continguts treballats a les classes teòriques mitjançant exercicis, lectures, anàlisi de casos, activitats de reflexió, comentaris i estudi d'articles, documents de treball, etc. que s'aniran presentant al llarg del curs i es treballaran en grups de discussió, amb la coordinació de la professora (en alguns casos es demanarà la lectura prèvia).</p> <p>Aquestes activitats/feines es dinamitzaran en petit grup durant les sessions de classe, i permetran valorar el grau de participació de l'alumnat en el seguiment de l'assignatura.</p>	15
Classes pràctiques	Presentacions orals	Grup mitjà (M)	<p>La finalitat d'aquestes presentacions és que l'alumnat aprofundeixi en diferents continguts temàtics del programa, a més de comunicar i intercanviar en el si del grup les diferents temàtiques treballades. Per altra banda, es pretén treballar les habilitats comunicatives a través d'aquesta pràctica</p> <p>L'alumnat disposarà d'un temps de presentació i d'exposició oral (podrà fer ús de mitjans audiovisuals). Al llarg de l'exposició serà important incentivar la participació de la resta d'alumnes a partir de debats, suggeriments, activitats, etc., i</p>	7.5

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			<p>posteriorment haurà de respondre les preguntes d'aclariment realitzades per la resta d'alumnes i/o la professora.</p> <p>La professora proposarà un calendari d'exposicions per tal que l'alumnat pugui iniciar el procés de preparació per a la presentació de l'exposició oral.</p> <p>Només seran avaluats/des aquells/es alumnes que hagin assistit i/o participat en l'exposició del seu grup.</p>	
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	<p>Per tal d'avaluar els coneixements teòrics dels/de les alumnes es realitzarà una prova objectiva, en el període d'avaluació complementària del mes de gener. Es disposarà de dues hores per a la seva realització.</p> <p>Aquest element d'avaluació permetrà valorar si l'alumne/a té els coneixements bàsics de l'assignatura. Per a la seva preparació, caldrà utilitzar, com a mínim, els materials i documents treballats durant el curs —tant per part de la professora com per part de l'alumnat—, juntament amb els continguts i materials exposats a les diferents sessions de classe.</p> <p>La superació d'aquesta prova amb una nota igual o major a 5 serà imprescindible per a la superació de l'assignatura. Si s'escau, la recuperació d'aquesta matèria es realitzarà en el període extraordinari de febrer.</p>	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (3,82 crèdits, 95,5 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	L'objectiu és la consolidació per part de l'alumnat dels coneixements pràctics i teòrics. Es treballarà amb els diferents documents, materials, explicacions i exposicions que s'hagin vist a les sessions de gran grup i a les de grup mitjà.	62
Estudi i treball autònom en grup	Realització i lliurament d'un treball d'aprofundiment	<p>L'alumnat, organitzat en petits grups, realitzarà un treball d'aprofundiment a partir de les indicacions i criteris que es pautin durant el desenvolupament de l'assignatura. En la realització d'aquest treball s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies recollides en aquesta guia docent.</p> <p>El treball es lliurarà en el termini que s'especifiqui en el calendari de l'assignatura. Tal com ja s'ha indicat, a més de la seva realització escrita, aquest treball serà exposat davant el grup de classe (modalitat referent a les exposicions orals), i també d'acord al calendari que s'estableixi a l'aula virtual.</p>	33.5

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions sobre el procediment d'avaluació:

- 1 L'alumne/a obtindrà una qualificació numèrica (entre 0 i 10 punts) per a cada element d'avaluació. Les qualificacions de cada una de les activitats d'avaluació a realitzar seran ponderades d'acord als percentatges establerts a fi d'aconseguir la qualificació global de l'assignatura. Per a la superació de l'assignatura, l'alumne/a ha d'obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 mitjançant la suma ponderada de totes les activitats realitzades.
- 2 Les activitats no presentades en els terminis de lliurament indicats seran avaluades amb la nota mínima (0,0).
- 3 La no realització d'una determinada activitat avaluativa, suposarà obtenir la nota mínima en aquesta activitat (0,0).
- 4 Perquè sigui possible la ponderació dels elements d'avaluació, l'alumne/a haurà d'obtenir una nota igual o superior a 5 punts a l'examen final.
- 5 Es recorda que els elements d'avaluació presentats han de tenir un nivell d'exigència pel que fa al seu contingut i format. Són elements d'avaluació l'ortografia, la claredat en l'exposició, l'ús adient del vocabulari, la redacció, els aspectes formals, etc., dels treballs lliurats. Es podrà penalitzar fins a un 15% de la qualificació final en funció de l'ús que s'hagi realitzat.
- 6 L'alumnat ha de ser conscient que, segons el Reglament Acadèmic de la UIB (Article 33), es penalitzaran les activitats fraudulentament.

Normes generals

- * Les actituds que puguin distorsionar el bon desenvolupament de les sessions de classe afectaran de forma negativa a la qualificació final podent arribar a ser motiu de desqualificació (la professora es reserva el dret d'aplicar la penalització que consideri pertinent pel que fa a la qualificació final).
- * Els criteris i pautes que s'estableixen en aquesta guia docent poden ésser modificats en funció de la dinàmica del grup classe durant el curs acadèmic, per tal d'adaptar-se a les necessitats i ritmes que s'hagin detectat.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Pràctiques d'aula

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Els alumnes posaran en pràctica els continguts treballats a les classes teòriques mitjançant exercicis, lectures, anàlisi de casos, activitats de reflexió, comentaris i estudi d'articles, documents de treball, etc. que s'aniran presentant al llarg del curs i es treballaran en grups de discussió, amb la coordinació de la professora (en

Guia docent

Críteris d'avaluació	alguns casos es demanarà la lectura prèvia). Aquestes activitats/feines es dinamitzaran en petit grup durant les sessions de classe, i permetran valorar el grau de participació de l'alumnat en el seguiment de l'assignatura. Assistència i participació en les classes pràctiques -Adequació de les preguntes i comentaris: aportació d'idees, experiències, exemples, opinions, criteris, de forma argumentada i en relació al contingut que s'està treballant - Escolta activa de les intervencions dels i de les altres -Intervencions per establir relacions entre idees i exemples, en relació a les aportacions d'altres persones -Plantejament de preguntes, dubtes, qüestionaments que ajudin al grup a avançar -Interès en la participació -Elaboració de guions de seguiment dels possibles audiovisuals que es presentin- Elaboració conjunta d'un glossari d'assignatura - Treball en grup a l'aula i aprofitament del temps i recursos per a la resolució de les activitats de pràctiques.
----------------------	---

Percentatge de la qualificació final: 10%

Presentacions orals

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquestes presentacions és que l'alumnat aprofundeixi en diferents continguts temàtics del programa, a més de comunicar i intercanviar en el si del grup les diferents temàtiques treballades. Per altra banda, es pretén treballar les habilitats comunicatives a través d'aquesta pràctica. L'alumnat disposarà d'un temps de presentació i d'exposició oral (podrà fer ús de mitjans audiovisuals). Al llarg de l'exposició serà important incentivar la participació de la resta d'alumnes a partir de debats, suggeriments, activitats, etc., i posteriorment haurà de respondre les preguntes d'aclariment realitzades per la resta d'alumnes i/o la professora. La professora proposarà un calendari d'exposicions per tal que l'alumnat pugui iniciar el procés de preparació per a la presentació de l'exposició oral. Només seran avaluats/des aquells/es alumnes que hagin assistit i/o participat en l'exposició del seu grup.
Críteris d'avaluació	Equilibri en la participació de tots els membres del grup.-Adequació del llenguatge i ritme de l'exposició.- Adequació de l'ordre dels continguts.- Claredat expositiva. - Grau de preparació de l'exposició. - Grau d'innovació de la presentació. - Creativitat. - Adequació del suport seleccionat per a l'exposició. - Respostes a les preguntes orals que es formulin després de l'exposició. -Foment de la participació de la resta d'alumnes a partir de debats, suggeriments o altres activitats.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Per tal d'avaluar els coneixements teòrics dels/de les alumnes es realitzarà una prova objectiva, en el període d'avaluació complementària del mes de gener. Es disposarà de dues hores per a la seva realització. Aquest element d'avaluació permetrà valorar si l'alumne/a té els coneixements bàsics de l'assignatura. Per a la seva preparació, caldrà utilitzar, com a mínim, els materials i documents treballats durant el curs —tant per part de la professora com per part de l'alumnat—, juntament amb els continguts i materials exposats a les diferents sessions de classe. La superació d'aquesta prova amb una nota igual o major a 5 serà imprescindible per a la superació de l'assignatura. Si s'escau, la recuperació d'aquesta matèria es realitzarà en el període extraordinari de febrer.

Críteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 45% amb qualificació mínima 5

Guia docent

Realització i lliurament d'un treball d'aprofundiment

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, organitzat en petits grups, realitzarà un treball d'aprofundiment a partir de les indicacions i criteris que es pautin durant el desenvolupament de l'assignatura. En la realització d'aquest treball s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies recollides en aquesta guia docent. El treball es lliurarà en el termini que s'especifiqui en el calendari de l'assignatura. Tal com ja s'ha indicat, a més de la seva realització escrita, aquest treball serà exposat davant el grup de classe (modalitat referent a les exposicions orals), i també d'acord al calendari que s'estableixi a l'aula virtual.
Criteris d'avaluació	Adequació dels procediments aplicats per a la resolució de les activitats.-Grau d'aplicació dels coneixements teòrics a les activitats presentades.- Contingut i format dels treballs lliurats.- Originalitat.- Ús de la normativa APA.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Per preparar els continguts de les diferents unitats temàtiques de l'assignatura es pot consultar el següent material.

Bibliografia bàsica

- Castejón, J.L. et al. (2011). *Psicología de la educación*. Alicante: Club Universitario.
- González, E. i Bueno, J.A. (coords.) (2004). *Psicología de la educación y del desarrollo en edad escolar*. Madrid: CCS.
- Longás, J. i Mollá, N. (coords.) (2007). *La escuela orientadora. La acción tutorial desde una perspectiva institucional*. Madrid: Narcea.
- López Martínez, O. (dir.) (2010). *Psicología de la educación para maestros de educación primaria*. Murcia: Diego Marín Librero-Editor.
- Mayer, R.E. (2006). *Psicología de la educación*. Vol. 2, Enseñar para un aprendizaje significativo. Madrid: Pearson Educación
- Navarro Guzmán, J.I. i Martín Bravo, C. (coords.) (2010). *Psicología de la educación para docentes*. Madrid: Pirámide
- Prados Gallardo, M.M. et al. (2014). *Manual de Psicología de la Educación*. Para docentes de educación infantil y primaria. Madrid: Pirámide.
- Rodríguez Sánchez, S. (coord.) (2015). *Psicología de la Educación*. Grado en educación infantil y primaria. Madrid: Pirámide.
- Rodríguez Sánchez, S. (coord.) (2015). *Psicología de la Educación*. Grado en educación infantil y primaria. Aplicaciones prácticas. Madrid: Pirámide.
- Ruíz, C. i López, O. (coords.) (2010). *Psicología de la educación para maestros de educación primaria*. Murcia: Diego Marín Librero Ed.
- Sampascual Maicas, G. (2009). *Psicología de la educación*. Madrid: UNED.
- Trianes Torres, M.V. i Gallardo Cruz, J.A. (coords.) (2004, reimp. 2008). *Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares*. Madrid: Pirámide.
- Woolfolk, A.E. (2006, 9ª ed.). *Psicología educativa*. México: Pearson-Educación.

Altres recursos

Guia docent

Altres materials o documents que es vagin generant o indicant al llarg del curs, alguns d'ells localitzables a la plataforma moodle.

